

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Milana Taubera a JUDr. Jana Ryby v právní věci žalobců: a) P. Ch., b) D. V. L., oba zastoupeni JUDr. Martinem Čonkou, advokátem, se sídlem Komenského 4, Cheb, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 15. 3. 2010, č. j. CPR-2301-1/ČJ-2010-9CPR-C236,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se podanou žalobou domáhali přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobců proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, Inspektorát cizinecké policie Cheb ze dne 6. 1. 2010, č. j. CPPL-44283/ČJ-2008-62PC. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce b) o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky.

Žalobci v žalobě namítají, že napadené rozhodnutí vychází z příliš formalistického výkladu právní normy a že je v rozporu s Úmluvou o právech dítěte. Žalobci současně

navrhují, aby bylo Ústavnímu soudu předloženo k posouzení ustanovení, podle kterého bylo rozhodováno.

Žalobci dále namítají, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť nepřiměřeně zasahuje do jejich správní sféry. Oba žalobci jakožto rodinní příslušníci v nejbližším stupni příbuzenství mají zájem na pravidelném kontaktu, který fakticky udržují.

Žalobci uvádějí, že žalobce b) požádal o povolení k pobytu z důvodu, že hodlá na území České republiky pobývat se svým synem – žalobcem a), který je státním občanem České republiky. Dále uvádějí, že k žádosti byl přiložen doklad o zajištění ubytování a soudní rozhodnutí s rodným listem, z nichž vyplývá otcovství žalobce b) k žalobci a). Žalobce a) byl svěřen do opatrovnictví druhovi své matky. Mezi oběma žalobci však je rodičovský vztah a bylo prokázáno, že udržují pravidelný styk a že žalobce a) je na žalobci b) finančně a citově závislý. Žalobce b) nepobývá s žalobcem a) ve společné domácnosti, neboť mu to neumožňuje druh matky žalobce a), jemuž bylo dítě svěřeno do výchovy. Proto nemůže splnit podmínku požadovanou správním orgánem. Soud při rozhodování o výchově žalobce a) zohlednil to, že dítě žilo do doby rozhodování s matkou a jejím druhem, a také to, že žalobce b) nemá zajištěno příslušné pobytové povolení. Žalobce b) hodlá požádat po povolení pobytu soud o svěření syna, tj. žalobce a) do své výchovy. Nemůže tak ovšem učinit dříve, než bude mít zajištěno příslušné pobytové oprávnění. Na žalobci a) totiž nelze spravedlivě požadovat, aby byl vytržen ze své domovské země, jejímž je občanem, nadto nelze předjímat, že by v domovské zemi žalobce b) byl žalobci a) povolen pobyt. Takovému postupu by stejně musela předcházet změna výchovného opatření nařízená soudem, což je však nepravděpodobné bez povolení pobytu žalobce b) na území České republiky. Žalobce b) se tak ocitl v začarovaném kruhu, jehož vznik nezavinil, resp. zavinil pouze to, že je otcem svého syna.

Na základě právě uvedeného skutkového stavu mají žalobci za to, že správní orgány měly přihlédnout k poměrům účastníků a maximálně chránit jejich práva, jak jim to ukládá nejen správní řád, ale i předpisy nadzákonné síly, zejména Úmluva o právech dítěte. Žalobce b), když žádal o povolení k přechodnému pobytu, neuváděl odkaz na konkrétní ustanovení zákona, jen uvedl, z jakého důvodu potřebuje pobyt zajistit. Přechodný pobyt tak bylo možno povolit i za okolností uváděných žalobcem b), jež byly ve správním řízení dostatečně prokázány. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti z formálních důvodů po dvouletém dokazování považují žalobci za překvapivé a neočekávané.

Znemožní-li správní orgán žalobci b) pobývat na území České republiky, bude se muset vrátit do Vietnamu. Tím fakticky dojde k omezení kontaktu žalobců jen na telefonické hovory. To žalobci pokládají za nepřijatelné. V této souvislosti rovněž poukazují na možnost pružně reagovat na materiální potřeby dítěte.

Žalobci navrhuji zrušení napadeného rozhodnutí žalované.

Ve vyjádření k obsahu žaloby žalovaná nejprve reprodukuje průběh předchozího řízení a poukazuje na součásti správního spisu, z něhož i cituje. Dále konstatuje, že respektuje odpovědnost, práva a povinnosti rodičů, stejně jako uznává právo dítěte

odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči. Úmluva o právech dítěte však připouští v čl. 9 odst. 3 i oddělení dítěte od rodičů. Tato úmluva v čl. 10 odst. 2 též hovoří o tom, že dítě, jehož rodiče pobývají v různých státech, má až na výjimečné okolnosti právo udržovat pravidelné kontakty a přímé styky s oběma rodiči. Za tímto účelem a v souladu se svým závazkem podle článku 9 odst. 2, státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají právo dítěte a jeho rodičů opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní, a vstoupit do své vlastní země. Právo opustit kteroukoli zemi podléhá pouze takovým omezením, která stanoví zákon a která jsou nutná pro ochranu národní bezpečnosti, veřejného pořádku, veřejného zdraví a morálky, nebo práva svobod druhých a která jsou v souladu s ostatními právy uznávanými v této Úmluvě. Úmluva tedy požaduje ochranu pro vyjmenovaná práva dítěte, avšak v žádné své části nestanovuje, že oba rodiče musí žít spolu se svým dítětem v jednom státě. Naopak předpokládá, že k oddělení dítěte od rodičů může dojít a pro takovou situaci požaduje zabezpečit pravidelné kontakty. Neudělením pobytu tak nejsou porušeny příslušné články Úmluvy o právech dítěte.

Žalovaná ve svém vyjádření dále uvádí, že žalobce b) byl vyzván správním orgánem prvního stupně, aby předložil doklad potvrzující účel pobytu a doklad o zajištění ubytování. Podle § 87b odst. 1 s odkazem na § 87b odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je účastník řízení povinen k žádosti o povolení k přechodnému pobytu předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b), doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a jde-li o cizince podle § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou. Aby účastníkovi řízení byl povolen přechodný pobyt, musí splnit některou z taxativně vymezených podmínek v § 15a zákona o pobytu cizinců. Z § 15a odst. 1 písm. b) tohoto zákona vyplývá, že rodinným příslušníkem občana Evropské unie, se rozumí rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti. Je sice prokázáno, že žalobce b) má k nezletilému P. soudem uloženou vyživovací povinnost, ale nesdílí s ním společnou domácnost. Žalobce b) má hlášený pobyt na adrese X., a nezletilý P. [žalobce a)] na adrese X. Aby účastníkovi řízení mohl být povolen přechodný pobyt, musí doložit skutečnost potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, vyživuje ho a žije s ním ve společné domácnosti. Nedoložení náležitostí stanovených zákonem o pobytu cizinců je důvodem pro zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 s odkazem na § 87d odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Námitka, že žalobce b) nežije s nezletilým žalobcem a) ve společné domácnosti, neboť mu to neumožňuje pan G. a z důvodu, že žalobce b) nemá povolení k pobytu na území České republiky, je tedy dle žalované nedůvodná.

Žalovaná dále konstatuje, že správní orgán prvního stupně postupoval v souladu se zákonem.

Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.

Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti:

Dne 11. 9. 2008 podal žalobce b) u Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, Inspektorát cizinecké policie Cheb žádost o povolení k pobytu na území České republiky. Žádost byla podána na tiskopise určeném pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky (takto je tiskopis žádosti nadepsán). Žalobce b) na tiskopise zaškrtnutím vyznačil, že podává žádost o povolení k přechodnému pobytu. Dále žalobce b) vyplnil jako účel pobytu sloučení k občanu Evropské unie na území České republiky.

Dne 6. 10. 2008 bylo vydáno usnesení o přerušení řízení z důvodu, že dne 14. 11. 2007 žalobce b) podal žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky a o té dosud nebylo rozhodnuto.

Dne 8. 4. 2009 nabylo právní moci rozhodnutí, kterým byla uvedená žádost o povolení k trvalému pobytu zamítnuta.

Součástí spisového materiálu je i rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 2. 9. 2004, č. j. 21 Nc 1379/2003-20, 20Sv 644/2004, 20Sv 1062/2003, na základě kterého byl nezletilý P. Ch. svěřen do výchovy matky. Z uvedeného rozsudku vyplývá, že matka nezletilého žila ve společné domácnosti s panem I. G. a pečovala o pět nezletilých dětí, které se narodili ze soužití s panem I. G., který je údajně i biologickým otcem nezletilého Patrika. Součástí spisu je dále rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 1. 10. 2007, č. j. 19P 115/2007-41, 19Sv 328/2007, na základě kterého byl nezletilý P. svěřen do výchovy navrhovateli panu I. G., přičemž soud stanovil otci vyživovací povinnost. Z rozsudku vyplývá, že pan G. podal návrh na svěření nezletilého do výchovy s tím, že po smrti matky nezletilého, s níž dlouhodobě sdílel společnou domácnost a žil v družském poměru, měl zájem vychovávat nezletilého, k němuž má hluboký citový vztah, neboť jej vychovával prakticky od narození. Sám se považuje za biologického otce všech pěti dětí, jako otec je však zapsán v rodném listu jen u čtyř dětí. K určení otcovství nezletilého P. došlo souhlasným prohlášením rodičů v době, kdy byl pan G. ve výkonu trestu odnětí svobody. V tomto rozsudku byla žalobci b) uložena povinnost přispívat na výživu nezletilého P. částkou 500 Kč měsíčně. Dne 1. 7. 2008 vydal Okresní soud v Mostě rozsudek č. j. 19 P 115/2007-78, 19 Sv 68/2008, na základě kterého bylo rozhodnuto o návrhu otce na úpravu styku s nezletilým. Z tohoto rozsudku vyplývá, že rodič, který nemá nezletilé dítě ve své přímé výchově, má omezenější možnosti ovlivňovat jeho výchovu než rodič, který dítě ve své výchově má. Přesto však není odpovědnosti za výchovu dítěte zbaven. Svůj vliv na nezletilého může uplatňovat při pravidelném styku s ním, na který má zásadně právo.

Dne 18. 6. 2009 správní orgán prvního stupně řízení o žádosti o povolení k přechodnému pobytu usnesením zastavil, neboť dospěl k závěru, že žádost o povolení k přechodnému pobytu se stala zjevně nepřipustnou. Odvolací správní orgán následně toto usnesení zrušil a vrátil věc k novému projednání.

Usnesením ze dne 12. 11. 2009 bylo řízení o povolení k přechodnému pobytu opět přerušeno, tentokrát z důvodu odstraňování nedostatků žádosti.

Dne 6. 1. 2010 bylo Policií České republiky, Oblastním ředitelstvím služby cizinecké policie Plzeň, Inspektorátem cizinecké policie Cheb, vydáno pod č. j. CPPL-

44283/ČJ-2008-62PC rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce b) o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle § 87e odst. 1 s odkazem na § 87d odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

Podáním ze dne 23. 1. 2010 se proti uvedenému rozhodnutí žalobci odvolali.

Odvolání bylo žalobou napadeným rozhodnutí zamítnuto. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že spisovým materiálem je doloženo, že žalobce b) k žádosti o povolení k přechodnému pobytu doložil opis rodného listu nezletilého P. a opis osvědčení o státním občanství České republiky nezletilého P. Žalovaná dále uvedla, že aby žalobci b) mohl být v posuzované věci povolen přechodný pobyt, musí doložit skutečnost potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, vyživuje ho a žije s ním ve společné domácnosti. Soužití ve společné domácnosti však žalobce b) nedoložil. Žalovaná konstatovala, že nezpochybňuje rodičovství žalobce b) k nezletilému P. a že respektuje odpovědnost, práva a povinnosti rodičů, stejně jako uznává právo dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči. V souvislosti s tím však žalovaná poukazuje na čl. 9 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte, který připouští i oddělení dítěte od rodičů. Neudělením pobytu tak není porušena Úmluva o právech dítěte. Závěrem žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, č. j. 5 Azs 43/2003, usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 260/04, a usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 7. 2005, č. j. I. ÚS 38/04, z nichž vyplývá, že žádné z práv uvedených v Listině základních práv a svobod nezakládá nárok cizince na pobyt na území České republiky, neboť takové právo je dáno pouze občanům České republiky.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

O žalobě pak soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žádný z účastníků nevyjádřil do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovýmto projednáním.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

V posuzované věci je třeba předeslat, že žalobce b) podal žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky jako žádost na tiskopise určeném pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky a jako účel pobytu uvedl sloučení k občanu Evropské unie na území České republiky. Takto žalobce b) vymezil předmět řízení jako řízení o žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Žalovaná, resp. správní orgán prvního stupně proto správně posuzoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 87b zákona o pobytu cizinců. Je tak vyvrácena žalobní námitka, že když žalobce b) žádal o povolení k přechodnému pobytu, neuváděl odkaz na konkrétní ustanovení zákona, jen uvedl, z jakého důvodu potřebuje pobyt

zajistit. Žalobce b) sice konkrétní ustanovení zákona neuváděl, avšak k jednoznačné identifikaci ustanovení § 87b zákona o pobytu cizinců jako ustanovení, podle kterého má být žádost žalobce posuzována, vedl obsah podané žádosti nadepsané „Žádost pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky“, zaškrtnutí přechodného pobytu jako druhu požadovaného pobytu a uvedení účelu pobytu jako sloučení k občanu Evropské unie na území České republiky.

Podle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b), doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a jde-li o cizince podle § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou.

Jednou z nutných podmínek (*conditio sine qua non*) pro vyhovění žádosti rodinného příslušníka občana Evropské unie o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky je tak dle citovaného ustanovení doložení skutečnosti, že žadatel je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Správní orgán tedy postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud takový doklad po žadateli [žalobce b)] požadoval.

Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném v době rozhodování žalované, rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,
- c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a
- d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.

Z hlediska posuzované věci je třeba zabývat se naplněním předpokladů stanovených v písmenu b) citovaného ustanovení, neboť je nesporné, že předpoklady uvedené v ostatních písmenech citovaného ustanovení žalobce nesplňuje.

Z hlediska písmene b) musí být současně naplněny tyto všechny předpoklady, aby cizinec mohl být považován za rodinného příslušníka občana Evropské unie:

1. cizinec je rodičem (má dítě),
2. dítě cizince je občanem Evropské unie,
3. dítě cizince je mladší 21 let,
4. cizinec dítě vyživuje,

5. cizinec s dítětem žije ve společné domácnosti.

Pokud ze jmenovaných předpokladů není naplněn byť jediný, cizinec za rodinného příslušníka občana Evropské unie nemůže být považován. To pak má za následek, že nemůže být splněna jedna z nutných podmínek pro vyhovění žádosti rodinného příslušníka občana Evropské unie o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky a zákonným důsledkem je zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 věta první ve vazbě na § 87d odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném v době rozhodování žalované.

V posuzované věci není naplněn předpoklad uvedený pod bodem 5, tedy není splněno, že by cizinec s dítětem žil ve společné domácnosti. Tato skutečnost nejenže byla ve správním řízení spolehlivě prokázána [žalobce b) bydlí na adrese X., zatímco nezletilý žalobce a) bydlí na adrese X.], ale i v žalobě žalobci výslovně konstatují, že spolu společnou domácnost nesdílejí, neboť to neumožnil druh zemřelé matky žalobce a), kterému byl žalobce a) svěřen do výchovy.

V posuzované věci se nejedná o formalistický výklad právní normy, jak žalobci tvrdí v žalobě, ale o doslovný – a dle názoru soudu zcela příléhavý – výklad pravidla formulovaného v § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců, které žalovaná resp. správní orgán prvního stupně byl povinen aplikovat, neboť tak žalobce – jak bylo vysvětleno výše – obsahem své žádosti (resp. uvedením jejího předmětu) v souladu se zásadou dispoziční určil. Sám žalobce b) podal žádost o povolení k pobytu takového typu, že mu mělo být zřejmé, že pro takový typ pobytu nesplňuje zákonné podmínky, a mohl tedy žádat o povolení k pobytu jiného typu, pro který podmínky splňuje.

Soud neshledal důvodným ani požadavek žalobců, aby bylo Ústavnímu soudu předloženo k posouzení ustanovení, podle kterého bylo rozhodováno. Žalobci tento svůj požadavek nijak blíže nezdůvodnili a neuvedli, proč považují ustanovení, podle kterého bylo v posuzované věci rozhodováno (patrně měli na mysli § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců) za rozporné s ústavním pořádkem, ani neuvedli s kterými konkrétními součástmi a ustanoveními ústavního pořádku má být § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců v rozporu.

Jako další důvod, proč zdejší soud nepřikročil k navrhovanému předložení této věci Ústavnímu soudu, je třeba uvést, že aplikace § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců a následné zamítnutí žádosti žalobce b) o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky nemá pro žalobce žádné účinky bezprostředně dopadající do jejich rodinných poměrů. Takové důsledky by mělo až případné navazující rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce b). Přitom však podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Toto ustanovení je promítnutím čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod do zákona o pobytu cizinců. Pokud tedy žalobci spolu vedou dostatečně intenzivní rodinný život, do něž by bylo správním vyhoštěním žalobce b) nepřiměřeně zasaženo, není možné, aby byl nuceně ukončen pobyt žalobce b) na území České republiky. Tedy teprve rozhodnutí o případném správním vyhoštění žalobce b) může – na rozdíl od rozhodnutí, jímž se zamítá

žádost o udělení k přechodnému pobytu – přinést bezprostřední důsledky pro vzájemné rodinné poměry žalobců.

Na základě uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci, kteří v řízení nebyli úspěšní, nemají na náhradu nákladů řízení právo. To by náleželo úspěšné žalované, soud však z obsahu spisu nezjistil, že by jí náklady řízení nad rámec běžných výdajů vznikly, ostatně žalovaná žádné své náklady ani neuplatňovala.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost (§ 102 a násl. s. ř. s.), a to ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze a rozhoduje o ní Nejvyšší správní soud. Stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

V Praze dne 30. května 2011

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Aneta Petrlíková